

Прочетете текста и изпълнете задачи от 1. до 8. включително.

Олимпийските игри, които били въведени, за да се сдобряват периодически враждуващите общности, населяващи територията на Древна Гърция, водят началото си от 880 г. пр. Хр. Игрите се провеждали в Олимпия един път на четири години през месеците юни и юли.

В първия ден на игрите се правели жертвоприношения в чест на гръцките богове. Пред олтара на върховния бог Зевс спортистите полагали олимпийска клетва – да спазват олимпийския регламент и да се състезават честно и достойно. След това царят, съдиите, 12 на брой, и участниците с треньорите и семействата си заемали места на стадиона, разположен в южното подножие на хълма Кроний.

В Олимпиадата имали право да участват само гърци, които са пълнолетни, свободни по рождение и неосъждани. В игрите допускали граждани, известни с безукорната си нравственост, които не надвишавали определената за състезанията възраст и били тренирали за това изпитание 10 месеца. Облечени в пурпурни дрехи и с лаврови венци на главите, те преминавали по стадиона, а глашатай обявявал името и родината на всеки от тях и питал публиката има ли някой възражения към неговото участие.

От втория ден започвали състезанията по бягане, борба, бой с юмруци, хвърляне на диск, хвърляне на копие, надбягване с колесници. Последния ден се извършвало официалното обявяване на победителите и се раздавали наградите. Тържествата завършвали с пир.

Когато се завръщали по своите родни места, победителите били приемани с почести. Героите влизали в града с блестяща колесница, при посрещането им дори събаряли част от градската стена, за да се покаже, че населено място, което има такива видни граждани, не се нуждае от стени за своята защита. Победителите били изобразявани от художници и скулптори, поети им посвещавали оди и песни. Най-почитани били трикратните олимпийски победители, които имали право да се хранят на държавни разноски, а статуите им украсявали централните улици на Олимпия.

1. Коя е темата на текста?

- А) Състезания по време на Олимпиада
- Б) Победители в Олимпийски игри
- В) Олимпийските игри в Древна Гърция
- Г) Награди за олимпийските победители

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) В игрите могат да участват граждани, които не са осъждани за престъпления.
- Б) При представяне на състезателите името и възрастта им се обявяват от глашатай.
- В) Двукратните олимпийски победители получават най-голямото признание.
- Г) Състезанията се организират на стадион, разположен на хълма Кроний.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Олимпийските игри се провеждат през четири години в Олимпия през месеците юни и юли.
- Б) За да участват в олимпийските състезания, спортистите усилено тренират в продължение на почти цяла година.
- В) След обявяване на победителите в състезанията и раздаването на наградите всички участват в пир.
- Г) В началото на състезанията царят, съдиите и участниците с треньорите, 12 на брой, заемат местата си на стадиона.

4. В кой ред всички изрази са контекстови синоними?

- А) Олимпийските игри, състезания, регламент
- Б) победителите, видни граждани, героите
- В) художници, скулптори, поети
- Г) бягане, борба, хвърляне на диск

5. С коя дума може да се замени подчертаната дума в текста, без да се промени смисълът на изречението?

- А) познати
- Б) бележити
- В) приети
- Г) наградени

6. Каква част на речта е подчертаната дума в текста?

Запишете отговора. *(прилагателно име)*

7. Какво е по състав последното изречение в текста?

- А) сложно съчинено изречение
- Б) сложно съставно с подчинено определително изречение
- В) сложно смесено изречение
- Г) сложно съставно с подчинено подложно изречение

8. Как са свързани първото и второто изречение в текста?

- А) чрез синоним
- Б) чрез показателно местоимение
- В) чрез съюзна дума
- Г) чрез лексикално повторение

9. Какви са подчертаните думи от лексикална гледна точка?

Веднага се досетих, че набързо скроена долна лъжа е получената вчера вест за някакво си извършено предателство, но се и уплаших, че такава измама може лесно да заблуди някои от по-лековерните ми приятели.

Запишете отговора. *(синоними)*

10. Какво означава фразеологичното словосъчетание ябълка на раздора?

- А) нещо, което поражда несъгласие
- Б) нещо, което изисква голямо усилие
- В) нещо, което не се променя с времето
- Г) нещо, което е от изключителна важност

11. С кой израз може да се замени подчертаното фразеологично словосъчетание, без да се промени смисълът на изречението?

Многократно съм доказвал, че съм готов да вляза в огъня, ако се наложи, но да помогна и в най-тежката ситуация.

- А) да потърся съдействие
- Б) да изразя чувствата си
- В) да рискувам живота си
- Г) да осигуря средства

12. В кой ред фразеологичните словосъчетания са антоними?

- А) вървя по течението – оставам в сянка
- Б) не си мърдам пръста – падам на колене
- В) на гребена на вълната – в глуха линия
- Г) раздухвам огъня – блъскам си главата

13. В коя от следните двойки изречения подчертаните думи са пароними?

- А) Всяка вечер преди лягане използвам френски крем за суха кожа./ Домакинските съдове, с които си служа от няколко години, са с незалепащо покритие.
- Б) Всички бързо разбраха, че се е случило някакво недоразумение./ Изправи се бавно и го погледна с недоумение, сякаш не е разбрал какво става.
- В) Роден съм в малък град, разположен в южната част на страната./ Бяхме предупредени, че в следобедните часове се очаква да падне град.
- Г) Имах смътен спомен от първата ми среща с великия писател./ Сега вече можеше с право да каже, че има ясна цел в живота си.

Прочетете изречението и изпълнете задачи от 14. до 17. включително.

Когато след около половин час влязох в кабинета, лекарят Иванов ме прегледа спокойно и внимателно с изражение на човек, свикнал с всякакви професионални предизвикателства.

14. Каква част на изречението е подчертаната дума?

- А) пряко допълнение
- Б) обстоятелствено пояснение
- В) непряко допълнение
- Г) приложение

15. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение.

В изречението има:

- А) съгласувано определение
- Б) обособена част
- В) несъгласувано определение
- Г) вметнат израз

16. Колко местоимения са употребени в изречението?

*Запишете с думи отговора. (две: **ме** - лично местоимение, **винителен падеж**, кратка форма; **всякакви** - обобщително местоимение, мн.ч.)*

17. Какъв е видът на изречението по състав?

- А) сложно съставно с подчинено допълнително изречение
- Б) сложно съставно с подчинено подложно изречение
- В) сложно съставно с подчинено обстоятелствено изречение
- Г) сложно съставно с подчинено определително изречение

18. В кой ред всички думи са написани правилно?

- А) расъждение, растояние, растение
- Б) временна, племенна, рожденна
- В) неможейки, неведнъж, незрял
- Г) озадача, омаловажа, олекотя

19. В кой ред всички думи са написани грешно?

- А) материя, инспекция, ерархия,
- Б) словестен, полужение, пуберитет
- В) пиано, холански, месност
- Г) пласмаса, източник, инжинерен

20. В кое изречение е допусната грешка?

- А) Юбилярът благодари на своите гости за оказаната чест.
- Б) Конят беше доведен от ездача след няколко минути.
- В) Спомниха си за учителя, който им преподаваше математика.
- Г) Всяка събота пазарът е препълнен с хора от цялата страна.

21. В кое изречение е допусната правописна грешка?

- А) Пред мен стоеше около седемдесет и пет годишен старец.
- Б) От година получаваше заместникначалническа заплата.
- В) След събранието обстановката беше взриво опасна.
- Г) В събота на градския стадион ще има мач реванш.

22. В кое изречение е допусната правописна грешка?

- А) Обещавам по Ботевски да обичам родината си.
- Б) Предпочитам хумора на Ивайло-Петровите повести.
- В) Не приемам йовковското отношение към сгрешилите хора.
- Г) Любими са ми всичките Иван-Вазови герои.

23. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- А) Представители на външното министерство дадоха пресконференция.
- Б) Ваше височество, приемоте най-сърдечните ми поздравии за празника!
- В) Трябва да се знае, че всяко човешко същество е една малка Вселена.
- Г) Една от най-интересните епохи в историята е Българското възраждане.

24. В кое изречение НЕ е допусната правописна грешка?

- А) От всички сладкиши най-много обичам домашно-пригответения козунак.
- Б) Предстои основаване на българо-френско дружество за приятелство.
- В) В неделя бях на концерт на много известен руски пианист-виртуоз.
- Г) Носеше светло-червена рокля и красива бяла шапка с периферия.

25. В коя от подчертаните думи е допусната грешка?

Синият (А) цвет е най-любимия (Б) ми от всички цветове, защото въздейства (В) успокояващо (Г).

26. В коя от подчертаните думи НЕ е допусната грешка?

Болеста (А) може да бъде излекувана както чрез съвременни (Б) лекарства, така и с традиционни (В) сретства (Г) на народната медицина.

В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка? (задачи 27. – 28.)

27.

- А) Мисля, че е още рано, но, за да съм сигурен, ще погледна часовника.
- Б) Желанието, да се печели все повече води до непредвидими последици.
- В) Поспря се за няколко минути и то само колкото да си почине.
- Г) Ще отговоря бързо, тъй като, както вече казах, трябва да заминавам.

28.

- А) Той направи усилие, за да се изправи и да подаде ръка на новодошлия.
- Б) Истината, уважаеми колеги ще я научите някой друг път и то не от мен.
- В) На срещата с ръководството се явиха всички младежи родени през 1995 г.
- Г) Ще ме слушате и ще изпълнявате, защото у мен е и хлябът и ножът!

В кое изречение е допусната пунктуационна грешка? (задачи 29. – 30.)

29.

- А) Това, което можеш днес да свършиш, не го оставяй за някой друг ден.
- Б) Пита се, кой ще плати направените във връзка със срещата разноски.
- В) Никой не знаеше дали ще пристигне навреме, или ще се забави с часове.
- Г) Срещнахме се, когато мръкна, и надълго си поговорихме за какво ли не.

30.

- А) Скъпи съотечественици, бъдете здрави и щастливи през цялата година!
- Б) Според мен всички отлични ученици заслужават искрена похвала.
- В) Пристигнах на срещата, чак когато всички се бяха събрали и разговаряха.
- Г) Научих от телевизията каква прекрасна природа има в Австралия.

Посочете позициите, в които трябва да се поставят запетаи в изречението.
(задачи 31. – 32.)

31. Човекът не разбираше (1) ни дума (2) но чувстваше (3) че момчето говори за нещо любимо (4) и скъпо (5) слушаше го внимателно (6) и одобрително поклащаше глава.

- А) 2, 3, 5
- Б) 2, 5, 6
- В) 1, 4, 5
- Г) 3, 4, 5

32. Изгряването на месеца (1) тая пленителна (2) и мистична феерия на нощта (3) тук (4) на границата (5) е всякога едно (6) радостно събитие.

- А) 1, 2, 5,
- Б) 2, 4, 5, 6
- В) 3, 5, 6
- Г) 1, 3, 4, 5

Колко запетаи са пропуснати в изречението? (задачи 33. – 34.)

33. Сред безмълвното мълчание, което обгръщаше заспалата земя, тая игра на звездите се превръщаше в някакъв тих и тайнствен говор, в нечутото съзвучие и песен на небето.

- А) една
- Б) две
- В) три
- Г) четири

34. *Беше вечер с гъста, ледена и задушлива мъгла, която погълнала и угасила по-рано слънцето, изведнъж идва неизвестно откъде, изпълва улиците, скрива звездите, помрачава блясъка на лампите, и потапя целия град в мрак.*

- А) пет
- Б) шест
- В) седем
- Г) осем

35. **Колко обстоятелствени пояснения има в откъса?**

През нощта духа силен вятър. На сутринта времето омекна и завали сняг. От сивото снишено небе се посипаха на превара дребни снежинки, запчелиха гъсто въздуха и бързо-бързо почнаха да покриват погрознялата земя с бяла рохкава покривка, девствено чиста. (Елин Пелин)

Запишете отговора с думи. *(шест)*

36. **В кое изречение има вметнат израз?**

- А) Уверени в тезите си, ние ще защитаваме докрай истината.
- Б) Ние уверено поставяме за разрешаване всички въпроси.
- В) Ние, уверени сме в това, ще дарим за храма хиляда лева.
- Г) Ние сме уверени, че все някога истината ще възтържествува.

37. **В кое наклонение са глаголите в изречението?**

Иван е направил голяма грешка, че в бързината се е доверил на непознати хора.

Запишете отговора. *(изявително наклонение)*

38. **В кое изречение сказуемото е изразено с причастие?**

- А) Не са верни слуховете за извършени от Петър добри дела.
- Б) Никой, освен бедната старица, не разбрал за случилото се.
- В) Стоян отново не участва в заседанието на комитета.
- Г) Скоро ще разбере истината за стореното благодеяние.

39. **В кое изречение има сложна форма на повелително наклонение?**

- А) Първо ще си напишем домашните, а след това нека да отидем на разходка!
- Б) Учи по-старателно, за да си сред най-първите ученици по успех в класа!
- В) Не се занимавайте с неща, които нито разбирате, нито познавате!
- Г) Бъди уверен, че рано или късно положените усилия ще се възнаградят богато!

40. **В кое изречение е употребена сложна глаголна форма?**

- А) Отскоро започнах да се усъмнявам във всяка казана от Стефан дума.
- Б) Днес паметникът е една от най-големите забележителности в града.
- В) Всички разбрали каква добра приятелка е малката красавица Нели.
- Г) На последната контролна работа Диана беше получила отлична оценка.

41. **Какъв е видът на глаголите в изречението?**

Краставицата запълва стомаха, създава усещане за ситост, като при това почти не съдържа калории, защото се състои от 95-98 процента вода.

Запишете отговора. *(несвършен вид)*

42. Кое изречение е сложно съставно с подчинено определително?

- А) Добре е често да се срещаме със старите си приятели от училище.
- Б) Никой не разбра какво се беше случило на малката тясна уличка.
- В) Идеята, че всичко ти е позволено, ще ти донесе куп неприятности.
- Г) Планинските ридове се простират, додето стига човешкият поглед.

43. С каква част на речта е изразено непрякото допълнение в изречението?

Това, което искаше да прави, е да помага с каквото може на бедните.

Запишете отговора. (прилагателно име)

44. По какво се различават глаголните форми в изреченията?

Той е написал най-хубавите стихове в българската поезия.

Той беше написал най-хубавите стихове в българската поезия.

- А) по залог
- Б) по число
- В) по време
- Г) по лице

45. Какъв е видът на сложното изречение?

Никой не можеше да каже дали първо да се настаним в хотела, или най-напред да се регистрираме за конференцията.

Запишете отговора. (сложно смесено изречение)

46. Какво художествено средство НЕ е използвано в откъса от описанието на Ниагарския водопад?

Нещо ври, кипи, беснува се, гърми, като че потърсва цялата околност, снопове пяна се мятат като фонтани нагоре, воден прах обсипва целия водопад...

- А) метафора
- Б) сравнение
- В) антитеза
- Г) градация

47. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение. Какво изживява Алеко Константинов, пътувайки към Ниагарския водопад?

- А) нетърпеливо очакване
- Б) нервно напрежение
- В) добронамерена завист
- Г) тъжно предчувствие

48. Довършете изречението, като запишете пропуснатите литературни термини.

Жанрът на стихотворението "Неразделни" е балада, а на "Заточеници" - елегия.

49. Какви изразни средства НЕ са характерни за езика на Бай Ганьо в „На гости у Иречека“?

- А) вежливи обръщения
- Б) чужди думи
- В) патетични изрази
- Г) диалектни думи

50. Какво разкриват детайлите в портретното описание на баба Илияца от разказа „Една българка“?

Те беше жена около шейсетгодишна, висока, кокалеста - мъжка на вид.

- А) слабост и неувереност
- Б) притеснение и грубост
- В) плахост и бедност
- Г) сила и решителност

51. Кои са тези, които според текста на стихотворението „На прощаване“ ще кажат за героя *нехранимайка* излезе?

- А) братята невръстни
- Б) примирените с робския гнет българи
- В) поробителите
- Г) момците от хайдушката дружина

52. Гръмливите или безсмислени надписи и първобитната живопис, изобразени по тютюнджийските лавки от повестта „Немили-недраги“, внушават представата, че хъшовете са:

- А) неграмотни и неуки хора
- Б) предимно хора на изкуството
- В) свободолюбиви личности
- Г) лишени от естетически усет

53. Какво качество на Македонски изразява епитетът *лукави...очи* в описанието на героя?

- А) подлост и безчестие
- Б) хитрост и авантюризъм
- В) егоизъм и жестокост
- Г) коварство и алчност

54. Защо преминаването на Македонски през Дунав е един от кулминационните моменти в повестта „Немили-недраги“?

- А) защото Македонски е главен герой в повестта
- Б) защото напрежението в епизода е изключително високо
- В) защото случката е през мразовита зима
- Г) защото Македонски не е подготвен за трудната задача

55. За кой герой от изучена в седми клас творба се отнася реторичният въпрос *Защо не умря при Гредетин?*

Запишете отговора. *(Македонски)*

56. Какво НЕ внушават стиховете от „Неразделни“ на Пенчо Славейков?

*Стройна се Калина вие над брегът усамотени,
кичест Явор клони сплита в нейни вейчици зелени.*

- А) идеята за живот след смъртта
- Б) идеята за право на избор
- В) идеята за страх от смъртта
- Г) идеята за безсмъртната любов

Прочетете откъса от „Заточеници” и отговорете на въпроси 57. - 58.

57. Какво НЕ изразява пейзажът в откъса?

*От заник-слънце озарени,
алеят морски ширини;
в игра стихийна уморени,
почиват яростни вълни...*

- А) носталгия
- Б) красота
- В) спокойствие
- Г) героизъм

58. Какви изразни средства са употребени в откъса?

- А) метафора, инверсия, епитети
- Б) метафора, олицетворение, хипербола
- В) епитети, хипербола, синекдоха
- Г) инверсия, анафора, олицетворение

59. Какво е назовано чрез израза *нашият изгубен рай...* в „Заточеници”?

- А) семейството
- Б) борбата
- В) родината
- Г) другарите

60. Какво изразно средство е подчертаната дума в стиховете?

*...дълбоко ще ми въздъхнат
две сърца мили за мене...*

- А) метафора
- Б) синекдоха
- В) инверсия
- Г) сравнение